

**Оперативна інформація щодо фітосанітарного стану посівів
сільськогосподарських культур в Україні
на 08 квітня 2022 р.**

Прогоні умови тижня, а саме значні перепади денних та нічних температур повітря, дещо стримували розвиток шкідливих організмів.

На площах **озимих зернових** культур триває поступове відновлення живлення **хлібної жужелиці** (туруна), за середньої чисельності від 0,2 до 1,0 екз./м² личинок (II-III віків), пошкодили від 1 до 4% рослин на 2-44% площ. Личинки хлібної жужелиці знаходяться переважно в другому та третьому віці, тому живлення та пошкодження посівів фітофагом триватиме до кінця квітня. Ймовірність формування осередків з підвищеною чисельністю шкідника залишається. За перевищення порогу шкідливості (3,0-4,0 екз./м²) посіви озимої пшениці та ячменю обприскують локально, у місцях зосередження жужелиці. **Клопи шкідливої черепашки** знаходяться в лісосмугах у підстилці за чисельності 0,5 - 2 екз./м². За прогрівання листяної підстилки до 10-12°C клопи переміщуватимуться на її поверхню.

Посіви озимих зернових продовжують поступово заселяти **хлібні блішки, цикадки** які концентруються в крайових смугах полів, спостерігається літ **злакових мух**, відроджуються личинки **попелиць**. Подекуди відмічено живлення гусениць **озимої совки** за чисельності 0,5-2 екз./м², пошкоджено до 1% рослин (Дніпропетровська, Кіровоградська, Полтавська, Київська обл.).

Хворобами: **борошнистою россою, септоріозом** – уражено 0,2-6% рослин на 5-20% площ (Одеська, Київська, Полтавська, Черкаська, Кіровоградська, Тернопільська, Чернівецька, Львівська, Волинська, Житомирська обл.), максимально до 16% рослин (Полтавська обл.); осередково **гельмінтоспоріозом, темно-бурою плямистістю, ринхоспоріозом** уражено 0,5-2% рослин (Закарпатська, Львівська, Одеська обл.), подекуди **бурою листковою іржею** уражено до 1% рослин (Кіровоградська обл.); **гельмінтоспоріозною, осередково фузаріозною кореневою гнилями** уражено від 0,5 до 4% рослин на 10-17% площ (Волинська, Дніпропетровська, Житомирська, Київська, Львівська, Полтавська обл. У Львівській області **фузаріозною сніговою пліснявою** на 11% площ **озимого ячменю** уражено до 14% рослин.

На площах **озимого ріпаку** продовжує поступово поширюватись: **переноспороз, бактеріоз кореня, альтернاریоз, фомоз** уражено 0,5-5% рослин (Дніпропетровська, Черкаська, Вінницька, Полтавська, Хмельницька, Івано-Франківська, Чернівецька, Львівська, Волинська, Житомирська обл.).

Залишається загроза від комплексу шкідників на ріпаку.

Триває вихід **прихованохоботників**. Вихід **стеблового капустяного прихованохоботника** та живлення жуків **великого ріпакового прихованохоботника** відмічають в Одеській, Черкаській, Кіровоградській, Львівській, Тернопільській, Івано-Франківській, Волинській областях. Триває заселення ріпаку **трав'яними клопами, піщаним мідляком, капустяними попелицями**.

Проти прихованохоботників, клопів, листодів посіви ріпаку обробляють в період утворення розетки.

Для регулювання чисельності всіх видів *прихованохоботників* важливе раннє виявлення їх на посівах у стадії імаго, в період масового живлення, ще до початку відкладання яєць в середину стебла, де шкідник захищений від дії інсектициду. Для моніторингу шкідників використовують жовті пастки. Необхідно враховувати, що за температури 4-6°C розвивається *хрестоцвітний прихованохоботник*, за температури вище 6°C з'являється *великий ріпаковий прихованохоботник*, наступним є *капустяний стебловий прихованохоботник*, який з'являється за температури 8-9°C, а у фазу цвітіння і формування генеративних органів на ріпаку починає шкодити *капустяний стручковий прихованохоботник*.

Багатоїдні шкідники

Продовжується переміщення у верхні шари ґрунту *дротяників, несправжніх дротяників, піщаного мідляка, травневих хрущів*, гусениць *підгризаючих*, живлення яких може тривати до другої декади квітня. За надпорогової чисельності проводять захист посівів.

Продовжується розселення мишоподібних гризунів.

На площах **озимих зернових і ріпаку** чисельність мишоподібних гризунів становить 0,5-3,0 колоній/га. В **багаторічних травах, неорних землях, лісосмугах, садах** – 1,0-5,0 жилих колоній/га. Загалом мишоподібні гризуни зосереджена в незораних та неорних землях. За середньодобової температури +5°C чисельність мишоподібних гризунів зростатиме. За перевищення чисельності 3,0-5,0 колоній/га проводять захисні заходи.

В **садах** починається активізація шкідників. Виходять з місць зимівлі *довгоносики*, відроджуватимуться *плодові кліщі, попелиці*. З підвищенням температури чисельність їх зростатиме.

Плануючи *захисні заходи* проти яблунового квіткоїда необхідно враховувати, що жуки виходять за температури повітря +6°C, а за стійкої температури 10-15°C більш активно розселяються по саду, цей період для застосування засобів захисту є найбільш ефективним.

Оптимальним строком для проведення *обприскування проти комплексу довгоносиків (сірий бруньковий довгоносик, казарка, букарка)* є період початку розпускання бруньок – «зелений конус», за температури вище +10-12°C. Проти *кліщів* обприскування проводять під час набухання бруньок, або під час відокремлення бутонів.

**Директор
Інституту захисту рослин НААН**

О.І.Борзих

Підготовлено лабораторією прогнозу ІЗР НААН
за матеріалами регіональних установ НААН
і відділом захисту рослин Держпродспоживслужби
08 квітня 2022р.
Федоренко А.В., Неверовська Т.М., Бахмут О.О.
тел. 258-65-63